

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри комп'ютерної та програмної інженерії Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Галицького Олександра Вадимовича

про дисертаційне дослідження

КАЛИНДРУЗЯ Богдана Миколайовича

«Підготовка кваліфікованих робітників із професією поліцейський засобами інформаційно-комунікаційних технологій»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки», галузь знань 01 «Освіта /Педагогіка»

Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із планами галузей науки. Дисертація присвячена вирішенню актуальної науково-педагогічної проблеми підготовки кваліфікованих робітників із професією поліцейський засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Робота поліцейських безумовно характеризуються високим рівнем складності та небезпеки. Відповідно до затвердженого стандарту професії «поліцейський» заклади освіти мають певні труднощі, особливо з традиційними методи підготовки, які в свою чергу не дають можливість здобувачам освіти набути необхідних компетенцій у повному обсязі. Використання інформаційно-комунікаційні технології відкривають нові можливості для удосконалення процесу навчання. Залучення та ефективно їх використання призводить до більш гнучкого процесу навчання, робить його інтерактивним, неперервним, мотиваційним та інтенсивним тощо.

Дисертаційне дослідження підтверджує доцільність і ефективність інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у систему первинної професійної підготовки поліцейських. Розроблена та теоретично обґрунтована система впровадження ІКТ сприяє підвищенню якості освітнього процесу, формуванню професійних компетентностей здобувачів освіти та їх готовності до діяльності в умовах цифрового суспільства. Уточнення змісту інформаційно-комунікаційного забезпечення та ролі педагогічного працівника дає змогу оптимізувати організацію навчання, забезпечуючи його гнучкість, практичну спрямованість і результативність. Отримані результати можуть

бути використані для подальшого вдосконалення професійної підготовки фахівців правоохоронної сфери.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри комп'ютерної та програмної інженерії УДУ імені Михайла Драгоманова. Тему дисертаційної роботи затверджено Вченою радою Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (протокол № 8 від 28.03.2024 р.) та уточнено Вченою радою Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (протокол № 8 від 05.02.2026 р.).

Нові факти, одержані здобувачем полягають у тому, що проведено комплексне дослідження методологічних аспектів інтеграції ІКТ саме в систему первинної професійної підготовки поліцейських. Отримані результати узагальнюють вже наявні знання про роль ІКТ у навчанні та розширюють їх застосування на практику кадрів правоохоронних органів, що є новим внеском у науку та професійну підготовку поліцейських.

Даючи оцінку головним здобуткам наукового дослідження, варто акцентувати увагу на результатах, що мають наукову новизну, а саме:

- дисертантом на теоретичному та практичному рівнях здійснено обґрунтування і впровадження системи інтеграції інформаційно-комунікаційного забезпечення в освітній процес підготовки кваліфікованих фахівців, спрямованої на підвищення рівня їхніх професійних умінь і навичок;
- уточнено й деталізовано зміст поняття «інформаційно-комунікаційне забезпечення професійної підготовки», яке трактується як комплекс цифрових інструментів, електронних освітніх ресурсів, комунікаційних каналів і технологій, інтегрованих в освітній процес з метою підвищення його ефективності та адаптивності відповідно до вимог цифрової економіки;
- доведено позитивний вплив інформаційно-комунікаційного забезпечення на рівень сформованості професійних компетентностей здобувачів освіти, зокрема практико-орієнтованих, комунікативних і

цифрових, що підтверджено результатами педагогічного експерименту та статистичним опрацюванням отриманих результатів;

- уточнено професійні функції та роль педагогічного працівника в умовах цифрового освітнього середовища, зокрема як цифрового тьютора та організатора взаємодії учасників освітнього процесу в межах інформаційно-комунікаційного забезпечення,

Практична значущість роботи полягає у впровадженні елементів ІКТ до первинної професійної підготовки кваліфікованих робітників за професією поліцейській.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки й рекомендації, сформульовані в дисертаційному дослідженні, відповідають вимогам до такого виду досліджень. Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій сформульованих у дисертаційному дослідженні, їхня достовірність забезпечені:

- професійним вирішенням автором низки наукових завдань, що сприяло реалізації поставленої мети дослідження, та адекватністю структурно-логічної схеми дослідження визначеній меті: кожен наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний із попереднім і доповнює його;

- використанням широкої джерельної бази за темою дисертаційного дослідження й достатнім масивом аналітичних даних.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Дисертаційне дослідження Б.М. Калиндрузя має чітко вибудовану структуру, відзначається логічною цілісністю та послідовністю викладу наукового матеріалу. Робота складається зі вступу, трьох основних розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Побудова тексту відповідає логіці дослідження та послідовності вирішення поставлених у дослідженні завдань.

У вступі обґрунтовано важливість досліджуваної теми, сформульовано мету й завдання роботи, окреслено об'єкт, предмет і методологічні підходи

дослідження, висвітлено наукову новизну та практичне значення здобутих результатів, зазначено особистий внесок здобувача, подано відомості про апробацію та впровадження результатів дослідження.

У першому розділі здійснено комплексний аналіз розвитку ІКТ в освіті, що дозволило простежити його еволюцію від традиційних технічних засобів навчання до сучасних інтелектуальних цифрових платформ. Встановлено, що впровадження ІКТ супроводжується трансформацією педагогічних підходів і переходом до інтерактивних, практико-орієнтованих моделей навчання, зокрема із застосуванням симуляційних технологій. Окрему увагу приділено психолого-педагогічним аспектам цифрового середовища, його впливу на когнітивний розвиток здобувачів освіти та способам подолання інформаційного перевантаження. Обґрунтовано доцільність використання технологій штучного інтелекту й великих мовних моделей для персоналізації навчання, моделювання професійних ситуацій та розширення освітніх можливостей у підготовці фахівців.

У другому розділі дисертаційної роботи представлено практичну модель впровадження ІКТ в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що розглядається як цілісна система, інтегрована через цільовий, змістовий, технологічний і результативний компоненти. Обґрунтовано поетапну цифровізацію освітнього процесу – від формування базової ІТ-інфраструктури до повної інтеграції інтерактивних засобів навчання. Розкрито особливості створення інформаційно-технологічного освітнього середовища та функціонування спеціалізованого освітнього порталу як центрального ресурсу доступу до навчального контенту. Підкреслено значення гнучкого та адаптивного інтерактивного контенту, орієнтованого на розвиток професійної готовності до прийняття рішень, а також обґрунтовано доцільність використання мультимедійних тренажерів, електронних тирів і симуляторів для безпечного формування практичних навичок і відпрацювання складних службових ситуацій.

У третьому розділі представлено методичку проведення педагогічного експерименту та проаналізовано його результати. Встановлено, що впровадження розробленої моделі та використання мультимедійних тренажерів сприяють підвищенню рівня сформованості стрілецьких навичок і загальної ефективності засвоєння фахових дисциплін. Результати анкетування засвідчили позитивну динаміку навчальної мотивації та покращення якості знань здобувачів освіти, що підтверджує результативність запропонованих педагогічних рішень.

У висновках подані основні результати дисертаційного дослідження. На основі дисертаційного дослідження є можливість розроблення навчальних програм і робочих навчальних планів первинної професійної підготовки поліцейських, а також для створення методичних матеріалів для викладачів. У межах дослідження створено й наповнено інтерактивним контентом освітній портал, а також упроваджено мультимедійні тренажери та елементи штучного інтелекту в освітній процес, що підтверджує практичну значущість отриманих результатів.

Повнота викладення матеріалів дисертації у роботах, які опубліковані автором.

Основні положення й результати дисертаційного дослідження висвітлено в 10 публікаціях, серед яких 5 статей у наукових фахових виданнях України, 5 публікацій у збірниках матеріалів конференцій, що доповнюють наукові результати дисертаційного дослідження.

Дотримання академічної доброчесності, відповідність анотації основним положенням дисертації. Експертиза тексту дисертаційного дослідження та його результатів (висновків, пропозицій та рекомендацій) дає підстави стверджувати, що Калиндрозем Б.М. було дотримано загальних вимог та вимог щодо академічної доброчесності. Дисертантом відповідним чином оформлені посилання на наукові та документальні джерела, статистичні матеріали. Анотація поданого дисертаційного дослідження є чіткою характеристикою роботи, відображає мету та новизну наукової праці. Зміст

анотації не містить відомості, які були б відсутні у тексті дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Позитивно оцінюючи наукове і практичне значення здобутих дисертантом результатів загалом, вважаємо за доцільне висловити певні побажання та зауваження дискусійного характеру:

1. У дисертації, що є в цілому досить об'ємною за змістом, перший (теоретичний) розділ не зважаючи на його деталізацію та логічну структурованість, видається дещо перевантаженим у загальній побудові наукового дослідження.

2. У деяких фрагментах дисертаційного дослідження сприйняття тексту ускладнюється через нечітке розмежування авторських міркувань і цитованих положень інших дослідників. Зокрема, не в усіх випадках дотримано норм української мови щодо оформлення цитат – відсутнє належне використання лапок. Це ускладнює ідентифікацію меж між позицією науковця, на якого посилається дисертант, та власними висновками й міркуваннями автора дослідження.

3. В деяких моментах робота містить стилістичні огріхи.

Проте висловлені зауваження не знижують загального позитивного враження від дисертаційного дослідження.

Висновок. Рецензоване дисертаційне дослідження Калиндрузя Богдана Миколайовича «Підготовка кваліфікованих робітників із професією поліцейський засобами інформаційно-комунікаційних технологій», подане на здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки за актуальністю, змістом, обсягом, науковою новизною, обґрунтованістю наукових положень, достовірністю, практичним значенням є завершеним, цілісним, самостійним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам, що визначені наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40 і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої освіти, наукової установи про

присудження ступеня доктора філософії», затвердженого КМУ від 12.01.2022 р. № 44, а її автор – Калиндрузь Богдан Миколайович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Рецензент –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри комп'ютерної та
програмної інженерії Українського
державного університету імені
Михайла Драгоманова

